

Advokatfirmaet Lund & CO.
Postadresse:
Postboks 1148 Sentrum
0104 Oslo.

Advokatfullmektiger:
Bano Abdulrahman
Ida Brøske Kleven
Sinan Kacar
Afzall Sarwar
Naureen Khan
Amina Riaz
Busra Unsal

Oslo 10. januar 2022

Deres ref.: Vår ref.: 9331

Erstatningskrav mot Faktisk.no AS for ytringer fremsatte i artikkel publisert 01.04.2020.

1. INNLEDNING

Det vises til tidligere korrespondanse og deres brev av 01.09.2021, der det bes konkretisert hvilke ytringer som er egnet til å krenke min klients æresfølelse og omdømme etter skadeerstatningsloven § 3-6 a første ledd. Det bes videre redegjort for hvilke av disse igjen som er usanne (udokumenterte), jfr. skadeerstatningsloven § 3-6 a annet ledd.

Det er i brev av 18.08.2021 redegjort for hvilke ytringer min klient mener er ærekrenkende og usanne, disse vil derfor ikke gjentas i sin helhet, men nevnes der det ut fra sammenhengen faller seg naturlig.

2. SAKENS FAKTISKE SIDE

Santelmann stiller i sin artikkel innledningsvis spørsmålet: «Hvem tjener på frykt?» Innlegget er en kritikk av, etter hans mening, myndighetenes fryktbaserte håndtering av koronapandemien og de private, økonomiske interessene som ligger bak. Santelmann er dessuten Holistisk allmennlege, med et annet syn på hva som er gode behandlingsmetoder mot covid-19-viruset enn det WHO og myndighetene har, som sverger til vaksinerings.

En av dem som bidrar til å spre frykt etter Santelmanns mening, er nettopp WHO – som han omtaler som «denne - nesten helt privat-eide organisasjonen». Det er bl.a. dette Faktisk tilbakeviser ved å vise til at «*WHO består av 194 medlemsstater, men samarbeider også blant annet med stiftelser, organisasjoner, sivilsamfunnet, media og fagforeninger.*»

Det de imidlertid ikke nevner, er at $\frac{3}{4}$ av inntektene til WHO baserer seg på frivillige bidrag og at Bill & Melinda Gates Foundation er den nest største bidragsyteren totalt, kun overgått av USA. Som kjent er Bill & Melinda Gates Foundation dypt involvert i vaksiner.

I desember 2020, omtrent samtidig som de første vaksiner ble satt i Norge, gikk WHO ut med at vaksiner var den eneste måten å oppnå flokkimmunitet på:

«Herd immunity against COVID-19 should be achieved by protecting people through vaccination, not by exposing them to the pathogen that causes the disease.»

Naturlig immunitet var ikke lenger godt nok. Som følge av dette har hastevaksiner blitt godkjent av nesten alle verdens stater.

Det er mulig WHO formelt fremstår som en organisasjon for medlemsstatene, men når man begynner å følge pengene og hvilket syn som blir fremmet, så er realiteten en ganske annen.

Ikke noe av dette har Faktisk nevnt i sine kommentarer. Noe som kunne vært plausibelt, hadde det ikke vært for at Faktisk fremstiller seg selv som uavhengig.

Går man inn på Faktisk.no sin hjemmeside, kan man lese følgende:

«Faktisk.no AS er en ideell organisasjon og uavhengig redaksjon for faktasjekk av samfunnsdebatten og det offentlige ordskiftet i Norge.

Vi ønsker å bidra til en åpen, inkluderende og faktabasert offentlig samtale. Ved å gjennomgå grunnlaget til aktuelle påstander som påvirker vår oppfatning av virkeligheten, jobber vi for et faktabasert ordskifte og en konstruktiv samfunnsdebatt.

Faktisk.no skal også avdekke og forhindre spredningen av oppdiktete meldinger som utgir seg for å være ekte nyheter.

Gjennom kunnskapsbygging og kompetanseutveksling ønsker Faktisk.no å være et åpent laboratorium for kildebevissthet og kritisk mediebruk i Norge.

Faktisk.no AS er eid av VG, Dagbladet, NRK, TV 2, Polaris Media og Amedia.» (mine understrekninger).

Etter Santelmanns syn, fremstår Faktisk.no mer som et nyttig verktøy for propagandaapparatet for å få has på de som mener noe annet – kalt oppdiktete meldinger eller falske nyheter. I samlegruppe: «konspirasjonsteoretikere». En gruppe Faktisk utvilsomt har satt Santelmann i. Det vises i denne sammenheng til artikkel av 01.09.2021, der Faktisk omtaler Santelmann på følgende måte:

«Santelmann bruker resten av taletiden sin på å gjennomgå en smørbrøddliste av konspirasjonsteorier om coronaviruset.»

Faktisk har argumentert med at de har gitt Santelmann muligheten til å kommentere det som fremkommer av artikkelen, men at han ikke har benyttet seg av denne.

Grunnen til dette er at han anser det meningsløst å argumentere med noen som ikke er interessert i å finne sannheten, men bare å henge ut mennesker som konspiratoriske. Han stoler ikke på journalister som samarbeider med Poynter og Bill og Melinda Gates Foundation.

Bevis 1: <https://derimot.no/faktisk-no-hvem-eier-og-styrer-faktasjekkerne/>

Santelmann har ved flere anledninger bedt Faktisk om å sjekke om påstander satt fram på VG/NRK var sanne. Noer som aldri ble gjort.

Så når Faktisk skriver i sine redaksjonelle retningslinjer at de er opptatt med å «avdekke eller forhindre spredning av oppdiktete meldinger», skjer dette ut fra et ensidig syn om at myndighetene og vaksineprodusentene sitter på sannheten.

Leser man ovennevnte siterte artikkel av Faktisk fra 01.09.2021, så kan det herske liten tvil om at Faktisk går inn for å marginalisere koronamotstanderne ved å knytte dem til et bredt spekter av ekstreme grupper som vil avskaffe demokratiet. Dette er selvfølgelig helt feil, den gruppen som er kritiske til tiltakene er i det store og hele bekymret for demokratiet med tanke på de vide fullmakter Regjeringen har fått, og hvordan de med verstefall-tenkning begrunner ytterligere inngrep i våre menneskerettigheter uten ytterligere begrunnelse slik smittevernloven § 1-5 krever.

Et syn som også har støtte hos anerkjente professorer og leger.

Bevis 2: <https://www.nrk.no/ytring/misbruk-av-fore-var-prinsippet-1.15354224>

Det er dette ensidige synet Faktisk også klart gir uttrykk for, f.eks. når den kommenterer dødeligheten ved at «dette er det foreløpig ingen som vet.» De viser i den forbindelse til forskere ved Imperial College London som i en artikkel har anslått dødeligheten av covid-19 til 6,6 prosent. Et tall som fremstår som ekstremt høyt. Også sammenlignet med de kildene myndighetene liker å vise til.

I starten av pandemien gikk WHO ut med en gjennomsnittlig dødelighet på rundt 3,2 prosent. Tallene ble imidlertid snart nedjustert. I en artikkel i Aftenposten 1. desember 2020, var gjennomsnittlig dødelighet helt nede i 0,12 prosent, med en snittalder på 84 år, hvorav 87 prosent av disse igjen var registrert med minst en underliggende kronisk sykdom. 90 prosent av alle dødsfallene gjaldt personer over 70 år. Er man under 39 år, er risikoen for å dø helt nede i 0,002 prosent, og som vi vil komme tilbake til, enda lavere for barn.

Bevis 3: <https://www.aftenposten.no/norge/i/dl76KB/hva-er-risikoen-for-aa-doe-hvis-du-blir-smittet-i-norge-naa-har-fhi-gjor>

Ifølge artikkelen i Aftenposten er det flere usikkerhetsfaktorer, bl.a. hvor mange som er smittet. FHI anslår at i virkeligheten har bare 37 prosent av de smittede blitt diagnostisert. Følger man

dette sporet, er dødeligheten tre ganger lavere i snitt, altså helt nede i 0,04 prosent og 0,007 prosent for de under 39 år.

Hva gjelder bruken av alternative legemidler, så gjør Faktisk sitt beste med å så tvil rundt Raoults studier og Santelmanns påstand om at alle behandlede pasienter med CV-sykdom ble friske og helt frie for covid-19-viruset på 6 dager med Hydroxychloroquine og Azitromax.

Det er en kjent sak at hastevaksiner aldri hadde blitt godkjent dersom det forelå alternative sikre metoder. Det er derfor av stor betydning å underkjenne disse, herunder menneskets eget immunsystem, slik at vaksine fremstår som eneste løsning.

Hva gjelder risikoen for barn, så viser igjen Faktisk sin angrepsvinkel, ved også å problematisere dette. De viser bl.a. til en kinesisk forskningsartikkel der tre av 171 barn trengte intensivbehandling, og én av disse, som hadde underliggende alvorlig sykdom, døde.

Saken er at Santelmann har helt rett, barn er ikke på noe som helst måte i faresonen.

Helsenorge oppsummerer det slik:

«Erfaringar både nasjonalt og internasjonalt viser at barn i mindre grad enn vaksne blir sjuke av covid-19 og det er sjeldan behov for sjukehusinnlegging. Dette gjelder også barn med kroniske sjukdomar, og det er lite som tyder på at desse barna har høgare risiko for alvorleg forløp av covid-19 samanlikna med friske barn.

Det er meldt særst få dødsfall på grunn av covid-19 hos barn globalt, og det er svært sjeldan hos friske barn.»

Bevis 3: <https://www.helsenorge.no/koronavirus/risikogrupper/#er-koronaviruset-farlegare-for-nokre-grupper>

For dette er altså Santelmann hengt ut av Faktisk, som vist fremstår som langt fra objektive, og som langt fra bidrar til noen konstruktiv samfunnsdebatt – kun å legge lokk på de argumentene som ikke støtter myndighetenes syn om massevaksiner og nedstengninger som eneste tiltak, mot et virus som rammer kun en liten del av befolkningen.

3. SAKENS RETTSLIGE SIDE

Skadeerstatningsloven § 3-6 a første ledd rammer som sagt den som «uaktsomt har satt frem ytring som er egnet til å krenke en annens æresfølelse eller omdømme.».

Etter skadeerstatningsloven § 3-6 a annet ledd, er en ærekrenkende ytring ansvarsfri «dersom den anses berettiget etter en avveining av de hensyn som begrunner ytringsfriheten.».

Ved denne vurderingen skal det særlig legges vekt på om:

«ytringen hviler på et fyllestgjørende faktisk grunnlag, på ytringens grad av krenkelse, og om hensynet til den krenkede er tilfredsstillende ivaretatt ved for eksempel adgang til imøtegåelse, om allmenne interesser eller andre gode grunner tilsa at den ble satt frem, og om yteren har vært i aktsom god tro med hensyn til de momenter som kan gjøre ytringen berettiget.» (mine understrekningsmerker).

I kommentarutgaven matningsdal til straffelovens § 247, heter det:

«Den objektive ære som loven beskytter angis ved fire alternative kjennetegn: Krenkelsen må være egnet til å skade en annens gode navn og rykte eller å utsette ham for hat, ringeakt eller tap av den for hans stilling eller næring fornødne tillit.

Kjennemerket «gode navn og rykte» er det alternativet som favner videst til vern av den objektive ære. Beskyldninger om løgn, belastende motiver, hensynsløshet, utilbørlig opptreden, uhederlighet osv. vil være egnet til å skade en annens gode navn og rykte»

Som det fremgår, har kjennemerket «gode navn og rykte» et vidt vern ifølge loven. Det må være på det rene at Faktisk prøver å sette Santelmann i bås som «konspirasjonsteoretiker» og etter beste evne prøver å redusere troverdigheten av hans argumenter og de kilder i artikkelen. De er på ingen måte objektive, men tiltenkt å redusere hans troverdighet, herunder gode navn og rykte. Faktisk har ut fra dette heller aldri vært i aktsom, god tro, med hensyn til deres argumentasjon. Derimot er disse fremsatt forsettlig med tanke på å skade hans gode navn og rykte.

Hva gjelder de forskjellige momentene, så er det hvilke forestillinger utsagnene må antas å skape hos den alminnelige leser, som er avgjørende. Det vises her til dom i Oslo tingrett (TOSLO-2005-16894), som oppsummerer rettstilstanden slik:

«For å avgjøre om ytringene er ærekrenkende må de som nevnt tolkes. Ved tolkingen skal retten forsøke å finne frem hvilke forestillinger utsagnene må antas å skape hos den alminnelige leser. Det forutsettes at leseren har lest og forstått alle artiklene. De påstått ulovlig ærekrenkende utsagnene må således ses i sammenheng med hele reportasjen de er en del av; man kan for eksempel ikke se overskrifter isolert fra selve artikkelen, ei heller kan man innfortolke beskyldninger som ikke direkte fremgår av det som er uttalt, jfr. for eksempel Rt-2002-1618 «Boot Boys», Rt-2003-1190 «Minnefond» avsnitt 54 og HR-2005-1949 A «Barneheia» avsnitt 56. Da herværende sak består av tre artikler, må de enkelte utsagnene også «leses i sammenheng med alle de øvrige reportasjene», jfr. Rt-2002-764 «Nordlandsposten» (mine understrekningsmerker).

Faktisk har i to artikler beskyldt Heiko Santelmann for å være en konspirasjonsteoretikere som sprer feilinformasjon. Begge uttrykkene «spredning av konspirasjonsteori og spredning av feilinformasjon» er fakta påstander, og er egnet til å skade Heikos æresfølelse og omdømme og tillit til som yrkesprofesjonell.

Som videre fremholdt i TOSLO-2005-16894: «*jo mer konkrete og presisere beskyldningen er, jo mer kreves av objektivt faktisk belegg*», at det faktisk forholder seg slik som Faktisk hevder, dvs. at Santelmann sprer feilinformasjon og konspirasjonsteorier. Det er Faktisk som må vise at disse beskyldninger er sanne.

Santelmann stiller seg åpen til en dialog for å komme til en praktisk og økonomisk løsning på saken.

Deres snarlige svar imøteses.

Med vennlig hilsen

Erlend Ringnes Efskind
Advokat

Mobil: (+47) 94 02 47 16
Sentralbord: (+47) 21 39 04 54
Resepsjon: (+47) 94 02 47 01

E-post: ee@scolaw.no